

**Praxis Beneficiariorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrivm Doct. Ac Comitis, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

**Rebuffi, Pierre
Coloniae, 1610**

De non promotis intra annum quando priuati censeantur, & quando
possint excusari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](#)

Bannum ad officium Archidiaconi spectare dicat.
ordinātū ad hoc e. & c. vi no[n] frun. de offi. Arch. ca. si quis
frun ad 94. distin. Gofr. in summa de temp. ordin. §. nunc
quem p[ro]p[ter]e videamus. Tamen hodie in Francia Archi-
diaconi de consuetudine amiserant istud

examinandius, vt nunc solos episcopos
examinare, vel committere videamus:
ideo tenetur illi qui examinaverunt si
indignus presentetur. i. si seruus. s. 4. dist. nec
non Episcopus tenetur. ca. accepimus. de c-
tue & qualitate. si malum examinatorem
& corruptum elegit, vel ignarum, sicut &
exercitor nauis de facto iui magistri. l. n. §.
magistrum. ff. de exercit. actio. & debet episco-
pus eos adgere iuramento, quod iustè e-
os examinabunt, & fideliter & verè sen-
tentiam dicent super his.

15 Hodie quoque non seruatur illud
scrutinium, seu examinatio, quæ fiebat se-
cundum formam positam in t. vno, de scruta-
nione in ordine facien. lo. sed examinans, si re-
periat examinatum idoneum, illum ca-
talogo ordinandorum inscribi mandat. &
demum is suscipit ordinem, ad quem est
examinatus. in primavero tonsura parua
est examinatio, in susceptione quatuor
minorum est maior, in subdiaconatu de-
bet esse maxima: quia in aliis examinari
postea non solet: fed quidam bursam ex-
aminant & Ciezum imitantur, [Elisei fa-
mulum, de quo. 4. reg. c. 5.]

De promoti-
nō per sal-
lum. 16 Interdum etiam quis per saltum or-
dinis recipit verbi gratia, à subdiaconatu
saltat ad sacerdotium, quod accipit sine
diaconatu: & tunc interdicitur ei execu-
tio ordinis, quem recipit, donec quod est
omissum supplicetur, id est, diaconatus
collatus sit. c. foliatio. s. 2. distin. & episcopus
poterit cum isto ordinato dispensare, & ei
conferre diaconatum, vt tunc ipse ordina-
tus ministrare possit per text. in c. vno. de cler.
per saltum premo.

17 Quod intellige, si non ministraverit
in ordine non suscepito: alioqui solius est
Pape dispensare: quandoquidem effectus
est irregularis, & incidit in p[ro]enam clerici
non ordinati ministrantis. de qua in cap. i. de
clericis non ord. minist. Host. in summa illius tit.
§. l. v. de P[ro]st. in sua summa, in v[er]o. irregula-

rias. §. n. queritur, post Lappum alleg. 29. an
dispenseret. & si impetreret dispensationem,
requiritur in ea absolutio, dummodo rite
se promoueri faciat.

De promo-
tis sine ex-
minatione.

18 Alii reperiuntur, qui furtive, id est, si-
ne examinatione, & approbatione supe-
rioris se ingerunt ad ordines cum aliis ap-
probatis ignorantे episcopo: & tunc si
hoc erat prohibitum ab episcopo ordi-
nante sub pena excommunicationis ipso
facto incurriendo, tunc is ordinatus non
poterit in suscepito ordine ministrare, nec
ad superiorem ascendere sine Papæ dis-
pensatione. Secus si tantum erat prohibi-
tio sine excommunicatione. v[er]o. i. & per
rotum, de eo quis sursum ordines ceperit, summa
Ang. in verb. irregularis. §. 23.

19 Sit tamen episcopus dicat, Non inten-
dimus ordinare non examinatos, & non
approbatos, & tunc qui se ingerit non erit
ordinatus, ideo oportet quod iterum or-
dinetur, iniungendaque est illi penitenti-
a, priusquam ordinetur: quia valde deli-
quit, se ingerendo susceptioni ordinatur
ante approbationem. dicit. ibid.

De non promotis intra annum quan-
doprinati censeantur. & quan-
do possint excusari.

Regula juris est notissima, quod qui-
cunque habet ecclesiam parochiale, [Habens ec-
clesiam parochiale]
tenetur intra annum promoueri: a-
lias amittet ipso iure ecclesiam illam, &
potest per non promotionem tanquam
vacans impetrari, & conferri. ca. licei canon.
de elect. in 6. etiam ante declarationem, ve-
runtam posseidens non remouebitur à
possessione, nisi vocatus & auditus fuerit,
quia forte ius habet retinendi. cap. licei Epi-
scopus. de præb. in 6.

Ratio cur
promouera
quis censeat
tur.
2 Ratio autem huius edicti est, quia pre-
fectus parochie & parochianus, seruire
debet illis, celebrando, confitendo, & a-
lia, quæ ad verum curatum spectant, fa-
ciendo, quod præstare non potest, nisi
promoueat: tum quia propter officium
& servitum datur beneficium. ca. fin. de re-
scrip. in 6. Et quia periculum etiam marum

ex

ex defectu pastoris non seruientis. c. ne pro defectus de elect. [Et si promotus fuerit, ramen non seruiat, nec celebret, non vaeat ecclesia per non promotionem, sed inspeccatione sic. Ideo opus est noua declaratione, quod promotus intratres missas non celebret, quod esset ipso iure priuatus, eo quod multi promouentur, & celebritate desisaunt, & quo ad effectum promoti non censemur. r. scripti in l. yuaria, ff. de verbis figura. & omnes in felis latem quatuor anni solennibus celebrare tenentur. facit c. si quis in clero. 7. g. 1. & ea fin de sent. ex com. in 6.]

3. Addit regula istam etiam factam esse ad cautelam, ne videlicet liberum sicuti post receptos fructus ecclesiarum eas relinquere, & contrahere matrimonium: ut in c. commissa de elect. lib. 6. Ideoque prouidetur, vt quis teneatur intra annum promoueri, quo melius eidem rei seruiat, cui fuit praepositus.

4. Quæ regula præter curatos ampliatur etiam circa alios, ut primo procedat quoque in vicariis perpetuis. cl. rna. de officiis. vicarii, qui licet non sint rectores ecclesiarum, sunt tamen rectores curæ animarum, & grex parochianorum est eis commissus. arg. c. prouideas. de off. nicar. quam obrem eis incumbit, vt gregi eisdem credito deseruiant, vt illum pascant, & verbo doctrinæ, & exemplo. c. quoniam, & c. inler. c. tera de off. ord.

5. Secundum etiam habet locum in habitibus prioratus conuentuales, aut curatos, cle. ne in agro. §. ceterum. de statu monach. qui prior conuentualis ratione monasterii & personarum eiusdem habet curam monasterii, & personarum tam in foro penitentiali, quam judiciali, ideo promoueriteneret, sicut aliam habens curam.

6. Intelligiue i la beneficia vel prioratus habeat in titulum, sive in commendam, per d. §. ceterum, ibi collationis, seu commissio nis sibi factæ: nam qui in commendam habet, non plus iuris habet, quam habens in titulu, nec minor idoneitas requiritur in commendatario, quam in habente titulum per c. nemo de elect. in 6. & d. §. ceterum,

Vicarius
perpetuus
promoueri
intra annū
tenetur.

Prior con-
uenualis
etiam com-
mendata-
rius intra
annum
promo-
tuendus.

loquitur generaliter, quando conferuntur, aut committuntur, conferuntur in titulum: committuntur in commendam: vi in cl. rna. de suppl. negl. præl. vii abund. scripti in tract. de paci/ posse. in 5. amplia. nu. 42. [Si tamen cura regatur per secularem vicarium, dicere non priuari priorem: quia curatus actu non dicitur prioratus, vi m. serius abundans scribani.]

7. Tertiò habet locum tam in seculari bus, quam in regularibus: vnde si committatur ecclesia parochialis à Papa cuidam regulari, tenebitur is etiam promoueri intra annum, per d. c. licet canon.

8. Sic erit dicendum in seculari, cui prioratus regularis conuentualis, aut curatus est commendatus. Imò ab ordinario non possit ecclesia parochialis commendari cuidam, nisi qui actu sacerdos existat. c. nemo ergo si Papa eidem commendet, tenebitur idem promoueri iuxta terminum iuris. Et ita fuit decisum magna camera inquisitionum, anno 1534.

9. Tamen §. ceterum, non habet locum in Præpositis, Decanis, & aliis præsidenti. Arg. Prepositi in canonici regularibus: tum quod ille. & decan text. tantum loquatur de prioribus conuentualibus, & curatis: tum etiam quia turpiter est constitutio pœnalis, ergo non exten. promouetur, per l. cunquidam ff. de lib. & posthum. nem. nam hoc exp̄s̄it Papa, si voluisset c. ad audiētiam de Decimis.

10. Nec refragatur quod Benedictus 12. extenderit etiam ad Præpositos, decanos, & alios præsidentes ecclesiis conuentualibus: ut patet in const. Bened. c. 29. incip. in super. reis nos par i ratione: hoc est verum in ecclesiis conuentualibus monachorum, quia in illis est speciatim statutum, ergo in alio locum non habet, quæ non sunt ordinis S. Benedicti, quibus exp̄s̄e monachis illa lex est data: vi consulari Federicus de Senis, cons. 25. casus talis est, quidam, & Dom. Promot. cons. 132. casus talis.

11. Quartò extende, etiam si habens ecclesiastiam parochiale non recipere fratres primi anni propter deportus, quos franchi vocant Galli, nihilominus tenebitur promoueri, alioqui priuatus erit anno elapsio anni.

per

per c. licet canon. tum quia grex est eidem
commisus, ut ibi, & habeat pacificam pos-
sessionem curæ, ac liberum exercitium ani-
marum: ergo propter earum periculum
tenetur sic promoueri, gl. & doct. in c. cō-
missa, ibi Dom. & Phil. Perus. de elect. in 6. & in
c. scribi concessio, de pr. ab. ibidem & Do. cons. 425.
dubia, in 3. q. vers. super tercio.

12. Nam licet n̄ illo anno recipiat, quo
seruire teneatur, tamen parare se tenetur
ante tempore, quo fructus recipere lie-
bit, si idoneus ad seruendum, & sic pro-
moueri tenebitur illo anno. Nec obstat
quod per adeptiōem secundi non vacat
pranum, cum ex eo n̄ recipio: magna si-
quidem estratio differentiæ inter virting,
cum inducere vacationem primi, ex quo
nihil ex secundo percepi, & sic nec illud
censeor habere nimis graue esset, & per-
petuum esset detrimentum. Sed quod te-
neat promoueri intra illum annum est
potius honor, quam onus: cuius honoris
si quod sit incommode in non percipiē-
do fructus primi anni, temporaneum est
illud, & modicum: cuius rationem prætor
non habet. l. scio. ff. de rati. in integ.

13. Addo quod c. si tibi, n̄ de hoc ultimo
dicit: sed hoc tantum de primo, & quoniam vi-
delicet esse, vt non debeat vacare primum,
quamdiu n̄ recipis ex secundo: cuius non
videor habere pacificam possessionem in
plena, nec videor renunciare bene ficio
primo, ex quo lucrum habeo, proper se-
cundum, ex quo n̄ consequor: & huius
sententiae sunt do. de Rot. decif. 6. suffici,
inst. [sub tit. de preb. decif. 3.] & do. Gen.
conf. 7. for manir. col. vlt. pluribus compro-
bare, nisi putarem ista sufficere. Si tamē
quis retineret sibi omnes fructus, & renū-
ciaret parochiali ecclesiæ, putarem eum
qui n̄ percipit, promoueri non teneri:
quia n̄ habet, & episcopus eum non pro-
moueret sic per ca. episcopus de præb. & post
quam non vivit de altari, seruire non te-
netur. c. cum secundum de præb. vrde ille qui
recipit fructus, tenetur sacramenta admini-
strare, & eo mortuo tenetur resigna-
tarius intra annum promoueri, & ita pu-
tare in dicendum in hoc casu, secus in præ-

cedente, in quo paruo tempore caret fru-
ctibus, hic multo, & forte ad vitam non re-
cipiet. Ethoc tenet. gloss. Monach. in d. c. fi-
elbi concessio quamvis. glo. contra: quia post
quam alter recipit fructus, habet curæ ex-
ercitium autoritate Papæ, ergo alter resig-
natarius, qui plenè non dicitur illud be-
neficiū habere, quandiu alter viuet, non
tenebitur promoueri, quia cessat ratio. ca.
cōmissa, vt retrocedere possit post fructus
perceptos, quos si non percipit. Nec de-
bet imputari sed dicit. glo. isti qui illud bene-
ficiū accepit, sicut si accepisset benefi-
cium, cuius nulli essent fructus: ratione
forte belli, quia n̄ est eadē ratio. Nam qui
recipit beneficium cuius nulli sunt fructus,
hic solus habet & titulum, & curæ exerci-
tium: sed quando sunt omnes fructus re-
seruati resignanti, hic habet curæ exerci-
tium antiora: te Papæ, ergo non debet im-
putari illi qui accepit titulum beneficij,
cuius fructus non potest percipere: quia si
non haberet alium titulum episcopus eū
non promoueret, sed teneretur illi proui-
dere, si eum ordinaret, per ca. si episcopus de
præb. in 6.

14. Animaduertendum est tamen, quod Recipientis
non promotus intra annum, & si postea fructus
recepit fructus, non ideo redditur inha-
bilis ad alia beneficia, quia pena illa n̄ ap-
ponitur in d. c. licet canon. veruntamen te-
nebitur fructus restituere, si animum pro-
mouendi non haberit. c. commissa, de elect.
in 6. de Rot. decif. 326. nota quod non admit-
titur. in antiqu. sub tit. de excep. decif. 3. Iibi di-
cit contrarium in Cácellaria teneri: suprà
dixi in dispens. super defectu nat. teneri resti-
tuere postquam non seruit.

15. Sed an is, qui n̄ habuit animum pro-
mouendi, possit postea conueniri ad fru-
ctum restitutionem, & condemnari à iu-
dice ecclesiastico: quod videtur per d. c. restitutio-
comissa, sed contra visum est Senatui, nem non
anno 1522. die 21. Nouembri pro magistro habens ani-
Petro du Gar. appellante à Decano, & ca. mun pro-
Ambianensi, quia hoc procedit, vt ad re-
stitutionem teneatur in conscientia. Arestum.

16. Et sic debet moneri per suum confes-
sorē, non quod detur alicui actio: quod est

V v

notandum. Melius tamen esset fructus in hoc seculo reddere, quam ad inferos cum illis deculsi. vel a Papa compositionem impetrare, seu ab illis qui indulgentiis instant componendi potestatem habent.

*In capellaniis quando non pro*nous* s*it priuatus*.*

17. Quinto procedit. c. licet, etiam in capellaniis, quando quis in illarum fundatione dixisset expreſſe velle. c. licet, habere locum in hac capella. vt si presbyter non fuerit promotus intra annum, quod sit ipsi iure priuatus. & alteri etiam eo non vocato conferri possit. Ita videntur decidere Do. de Rot. dec. 108. no. quod rbi in antiqu. sub mult. derer. pernui. decis. i. quia non licet a fundatione discedere. c. quis. de prab. cl. quia contingat de religioſ. domib. & sic potest sustineri conclusio, quod habens capellam tenetur intra annum promoueri, alioqui ea post annum est priuatus, intellegendo ut supradictum.

Prorogare annum pro motionis non potest episcopus.

18. Sexto etiam procedit, quamvis episcopus prorogasset istum annum: quia non potest episcopus dispensare super aetate, nec hoc tempus prorogare. c. praeceps. & c. indecorum, de aetate: nam cum Decret. licet Canon, permittit episcopo dispensationem super residencia, ergo super alio prohibere videtur. argu. c. qualis. 25. dist. ca. nonne, de presumpt. Ioan. monach. in d.c.a. licet, maxime quia illa Decret. licet, ex tex. concilij, contra quam episcopus non dispensat, ca. cum dilectus. ibid. de elect.

Annum pro motionis epiſcopus abbreuiare non potest.

19. Septimo postquam annus datur a iuramento promoueri, non poterit etiam episcopus illum annum abbreuiare, & mouere istum curatum ad breuius tēpus capescendum, quo sacerdos fiat: nam indulsum a iure beneficium nemini est auferendum, per reg. indulsum, in 6. dist. l. si. §. donec. C. de iure delib. hoc ex preſe docet Bon. de vital. in clem. vna, in q. 3. de offic. vic.

Habitans in curia per annum non potest.

20. Octavo declara, quod si possidens hanc parochialem ecclesiam in curia degat, absque huiusmodi promotione facta intra annum, tunc post annum in curia dei parochiale que vacabit: & ad solum Papam collatio pertinet. c. 2. de prab. in 6. [sed episcopus post mensem conferre illum poterit, &c.] cap. 3. ibidem Collecta. in c. ecclesia, in fin. de fortaleg. &

Provincial. in it. declaratoria ſu. per proponente, ſeu voente, &c. verſe. beneficium reſidentis in curia.

[N]on procedit etiam si fit in seruitio archiepiscopi. Nam quamvis fructus possit canonicus in absentia recipere. c. cum dilectus. & seq. de cler. non resid. tamen promoueri tenebitur, quia huic priuilegium à iure non datur, ſicut fructus p̄ceptio. & c. licet canon. omnes addstringit. & priuilegiatus in uno non eft in alio. doct. in authem habita. c. ne filius pro parte. Et quia priuilegium recipiendi fructus, potius episcopū fauore datur quam canonici.

Decimō etiam nihil prodeſſet, ſi ad subdiaconatum vel diaconatum (licet ſint ordinis ſacri) promotedus fuerit, quia tex. in d.c. licet canon. dicit, ad ſacerdotium promoueatur. Et ideo vacabit parochialis ecclesia post annum, ac ſi ad aliquem ex ordinibus promotedus non eſſet, quia non eſt ſatisfactum legi, nec extendimus prenam, ſed oportet ut in fui terminis ſerueatur. Id habetur in d.c. commissa.

21. Nunc limitatur haec regula, primū Epifoni non habere locum in episcopatibus, & Abbatii: quia in his non inuenio hoc statutum cuiuslibet, quorum tamen expreſſa requireretur mentio. gl. singula. in c. 2. de prab. in 6. ſed d.c. licet canon, loquitur ſolum de parochialibus ecclesiis.

22. Et licet tex. in cle. ne in agro. §. ceterum. & ſequenti loquatur de prioratu conuentual. tamen non loquitur de Abbatis: ideo in ea non habebit locum ille tex. tum quia odiosum eft, ideo reſtringendum. c. statutū de elect. in 6. reg. odia, de reg. tur. in 6.

23. Adhaec per adeptionem beneficij incompatible non vacat episcopatus. c. cum noſtris, de conceſ. prab. ſic nec Abbatis, ob id etiam non vacabit per non promotionem: quia nec quidem hoc eft expressum à iure: ſed de episcopis, eft tex. in ca. i. & per totum. 100. diſt.

24. Idein ſi ecclesia parochialis erigatur in cathedralē, quia perdit nomen parochialis: vt consuluit Dom. conf. 125. dubia, in p. & ſic nomine parochialis non continuatur, renot. in c. ſum noſtris, de conceſſio. prab. bene. Petrus

Petrus de Perus. in tract. de mut. statut. eccl. script. superius in tract. vno.

monasterio
bi episcopis
m vi pro-
mouatur.
25 Ideo iura antiqua remanebunt in his
incorrecta, ridelicet e. cum in cunctis. s. infes-
tis abba-
ri, si monitus non promoueatur, [nempe
in concilio Picta. sic statutum fuit, ut Ab-
bates, decani, & prepositi, qui presbyteri
non sunt, presbyteri siant, quodsi aliqua
iulta causa prohibente presbyteri, aut dia-
coni esse non potuerint, prælationes ad-
mittant. cap. i. de acta. & qualita.] & sic etiam
in episcopatibus, & Abbatis monitione re-
quiritur, antequam videntur per non pro-
motionem: quam monitionem hic & a
liis casibus hodie contemnunt archiepi-
scopi, & episcopi facere in suarum perni-
ciem animarum, cum ipsi vigilare deberent
supra gregem, at vereor ne quidam circa
ferarum, vel mulierum venationem po-
tius inuident quam circum animas. præ-
cor Domine facias, vt videant.

26 Abbates quoque nolentes promoue-
ri suam grauite onerare conscientiam ar-
bitror, ni iustum aliquod afferant impedimentum,
siquidem non secundum Abba-
tiarum institutionem officium eis iniun-
ctum exequuntur, sed à probis, quibusque
munus hoc sanctum & religiosum misere-
præcipiunt: quamobrem non sine grauissi-
ma culpa tenentur ad fructuum restitu-
tionem: quia cessat causa seruitij, ergo &
fructuum lucrum, per l. quod dictum. ff. de
pactis. c. cum cessione, de appellatio. & si essent
in concilio, procurarem statut, vt etiam o-
mnis illi ipso iure post annuin estent pri-
uati per non promotionem, ino quod es-
sent presbyteri ante adeptum episcopatu-
m, vel Abbatiam: quia hodie infamibus
dantur, & si senibus concedantur, isti no-
lunt promoueri, Imo licet diaconi Cardi-
nales non teneantur promoueri nisi ad
diaconatum, ratione Cardinalatus, ramen-
si habeant Episcopatum promoueri te-
nentur, sicut alij Episcopi, iustum haben-
tes præbendam diaconale si recipient par-
ochiale eccliam. ea. licet, & puto tor-
queri in inferno illos qui nunquam fue-

runt promoti, & tamen deuorarunt in vi-
ta cibaria sacerdotum, & Papallos debet
compellere, nā hac memoria mundo qui-
dam tales sunt ad deuorandum bona pau-
perum.

27 Secundū non procedit in ecclesiis
collegiatis etiam parochialibus, per e. sta-
tutum, de elect. in 6. nam in illa qualitas addi-
ta generi, facit illud transire in aliam spe-
ciem: vt docet texus. in l. ius civile. ff. de iustitia
& iure. Panor. in e. bone. i. no. a. de popula. prela.
Barba. in tracta. de prelatis. Cardinal. in l. quest.
1. partis. nu. 14. pleia. Albert. in tract. de augmen-
to. in 3. conclus.

28 Tertiū limitatur in dignitatibus et. Habens di-
lam curatis: & sic Decanus etiam ecclie dignitatem
curata non tenetur intra annum promo-
curatis vel
teri, quia c. cum in cunctis. s. inferioris, de ele-
collegiatā
cio. nō recipit suppletionem, nisi immerē non priua-
parochialibus, ergo in aliis locū non ha-
tur per nō
bebit: & simpliciter ecclie parochialis promoto-
nion comprehendit parochiale ecclie nem.
qua dignitas est, si quidem aliam qualita-
tem habet, Ioan. Andr. & alij in d. ca. statutum,
per illum text.

29 Nam postquam in c. licet canon, fit
mutatio in ecclie parochiali, ergo in a-
liis remanet, c. cum in cunctis, immutatu:
nde sine monitione non priuatur quis
dignitatibus curatis, etiam quia in illis ap-
ponitur poena, dem. rthi qui, de etate. & sic
consilii Feder. cons. 25. causus quidam. & cons.
76. causis & c. prior quidam: igitur alia poena
non erit adicienda.

30 Et sic illius non promotionis poena Decani
locū non habebit in decanatibus, preposi-
turi, aut Archidiaconatibus: vt docet Dom. & Archi-
consil. 31. quoniam, & consil. seq. plene consuluit diaconi nō
etiam pretextu nouae constitutionis, & Romia. priuantur
consil. 25. quo ad primū, que. 2. plura conges-
ob non pro-
sim lib. meo. in d. statutum: ideo qui possedit
præposituram curatā in ecclie collegia-
ta sine promotione per annum, non tamē
est priuatus, nisi fuerit monitus: vt refere
Boet. in decis. Burdegalen. quest. nro. quidam re-
nunciavit, in fin. quia non est parochialis
simpliciter, de quo loquitur c. licet canon: licet
æquum & bonum esset vt per concilium,
vel per Papam hoc statueretur: & hoc ad

Dei seruitium tenderet. [Tamen obtinentes dignitatem, vel canonicatum in eccl^{ia} cathedrali, vel collegiata, quandiu in sacr^{is} non sunt, non habent vocem in capitulo, nec nisi dimidiata partem distributionum quotidianarum. cle. vt si qui de cetero & qualita^t addit etiam consuetudo, vt non sedeant in superioribus subselliis chor^{is}: quæ consuetudo fuit per Senatum approbata contra quosdam canonicos eccl^{ie}. Locharum, requirente procuratore regio in causa^{re} appellationis cantoris illius eccl^{ie} contra quosdam canonicos. 1554. die 5. Junij, in magna camera.]

Pnitam: 31 Quart^o non procedit, quod ecclesia parochialis effet principaliter vniuersitate prebendæ, vel alteri beneficio simplici. ex iuris posidet pander. §. qui verb^o, de preben. &c. super eo. illo tituli. in sexto. Siquidem eo. causa beneficium unum afflum naturam eius cui vniatur. tra annum per cap. recolentes, in fine de statu monach. Anto. non pro. in cap. i. ne sede vacan. glo. & doct. in d. cap. licet canon: tum quia principale tunc attenditur, non accessoriū. quod sequi naturam principalis conuenit. l. cum principali. ff. de regul. iur. scripti in tract. de rmo. supra, secus si sequitur principaliter: ut docet. Nicolaus Milius. in verb. curatum, pr in vlt.

Curam ob. 32 Quinto idem si non habeat curam fori pœnitentialis, sed tantum fori contentio- controv. si. Cardinal. in clementina. q. 20. de off. vicari. non compre. vbi dicit, quod Archidiaconus habet cura beditur in fori contentioſi. capit. u. & finali, de officio Ar- ca. licet ca. chidaco. & tamen non tenetur fieri sacerdos intra annum, sed sufficit quod fiat dia- conus. c. cum in cunctis. §. inferiora, de elect. quamobrem sine monitione non priuare- tur: quia d. c. licet canon, loquitur in eccl^{ia} parochialis simpliciter non in quoconque beneficio curat.

33 Et superius in declaratio. bullæ & signa- ture retuli differentiam inter ista, nā par- rochialis ecclesia dicitur, quæ parochiam habet, & territorium ad eius curam depu- tatum: ut docet Panorm. in cap. exiir pandæ, de preb. & Nicol. Milius in verb. ecclesia parro- chialis, & scripti in verb. parochiales, in §. sta- dium. 2. de collat. in Concord.

Beneficia. 34 Sexto quando nulli sunt parochia-

ni, fortè propter bellum, vel alias. glo. & doct. in d. c. licet canon. Nam clericos huiusmodi habere beneficium fancimus, qui ad sacrosanctas eccl^{ias}, vel ad monasteria permanent non diuagantes, neque circa ministeria diuina defides, cum propter hoc beneficium eius indulgemus. l. genera- liter. C. de sacro sanct. eccl^{ie}. c. generaliter. 16. q. 1. faciel. 2. ibi, in actu positi, ut dign. ordo seruit. lib. 12. & cessante causa cestat, effectus. l. quod dictum. ff. de pactis. ca. cum cessante, de ap- pellatio. & lo. de Selua. in tractat. de benef. in 3. parte q. 42. lo. Staphil. in tract. de literis gratie, in 2. parte fol. 46. quia si non habeat curam actu, cestat ratio d. ca. licet canon: ut scribunt Anh. & alij per illum text. in cle. vna. col. i. de offici vici.

35 Sed si reuertantur parochiani, tene- bitur, is promoueri ab eo die, quo reuertitur, si quidē incipit actu parochiali esse: ut ipso veruantem erit titulus, ut quod ipsi parochiani inoneant curatum, ut eis seruire teneatur, ne scilicet ignorantiam villæ pre- tendere valeat: de qua inferiorū dicetur.

36 Eum autem verum esse curatum do- cet Staphil. in tract. de literis gratie, titul. de veritate & statu benefic. vers. patet igitur, qui certum habet territorium limitatum, & quod ipse curam exerceat per se non per vicarium perpetuum, & quod iste sic inti- tuatur. Ego vidi praeceptum fieri ab epi- scopo, seu eius officiali isti curato, statim reuersis parochianis ad instantiam illorū, ut refidere haberet, & promoueri intratē- pus iuris, alioqui episcopi prouideret.

37 Septimo curatus poterit ecclesiastu- suam permutare cum alio beneficio in fine anni. ca. commissione elect. in 6. cum ea ante finem anni priuatus non sit, ut ibi dicitur: & sic tenent Do. de Rot. dec. 187. maniq. sub tit. de prebend. dec. 38. licet contrarium ali- bi dicatur fuisse iudicatum in Rot. dec. 355. nota quod non promous. [in antiqu. sub tit. de re- run permuta dec. 6.]

38 Sed primæ sententiæ adhæret Aufre. dec. 471. dicens esse communem & verio- rem: quia suum est beneficium ante finem anni, ergo potest illud permutare etiam decies: permutat Oldr. in confi. 203 factum tale, per illum

per illum texti in c. commissa, & Aegid. Bellam decis. 173. non promotus, ac Rochus in tracta. iuris pat. in verbo honorificum. quæst. 30. [sub tit. de rer. permuta. decis. 1. & in omnibus temporibus actionibus, nisi nouissimus totus dies impleatur, non fингit obligationem. l. in omnibus. i. f. de actio. & oblig. sic nec priuat ur quis ante ultimi diei lapsuin.]

39 Etis cum quo permutatur tenebitur intra alium annum etiā promoueri, alias priuatus erit. de Rot. decis. 108. nota quod vbi, in antiqu.

40 Nam quilibet habens parochialem intra annum promoueri tenetur, siue sit primus, siue post eum aliis, siue causa permutationis habeat, siue ex alia prouisione.

41 Octauo limitatur, quando litigiosa est eccllesia parochialis: nam computatur hic annus à die commissi regimini, & pacifica possessionis, per tex. in c. commissa, de elect. in 6. vel à die, quo potuit esse pacificus: vbi ibi, & c. licet. 2. de praeb. in 6. Aegid. Bellamer. decis. 153. Papa, & decis. 83. super hoc. vbi dicit hoc probandum à non promotio, videlicet litem habuisse, vel habere, aliqui securus non erit, t. e. Dom. conf. 32. Bonifacius. col. 3.

42 Cuius prætextu vidi multas impre-
cipit. parochiales, quia possidens lites sibi
fingebat, sed ante Deum, cui omnia sunt
el priuata. iste qui fингit item satis est priuatus, nec aliquem habet titulum: ideoque
recipiendo fructus est prædo, & fur, &
fallarius, quod falso nomine curati sibi ven-
dicit, & alicribit, cù nō sit quoniam bretere ten-
etur ad restituitione fructuum, vt quos ex
re non sua (cù sit priuatus) accipit, & mala
fide: alioqui nō dimittitur peccatum nisi re-
stituatur ablatum, per reg. peccatum de regul.
iur. in 6. & hic inferno perpetuo, nisi respi-
ciscat, cruciabitur.] Facit tex. in 1. cum hi. §. si
cum lis. ibi ne circumveniatur oratio, fингi c-
enim lites potuerunt, vt transactio etiam

citra prætoris auctoritatē fiat, ff. de transa.
43 Præterea cù quis habeat ius in dicto
beneficio, donec sit annus elapsus, nec an-
tea priuatus intelligatur: ideo in fine anni
Papa vel ordinarius fauore studii dispen-

sare poterit, cum volente studere, ne vacet
interim beneficium, per d. cap. commissa, &c.
cum ex eo, de electione, in 6. dummodo hic
fuerit promotus ad subdiaconatum ante
annum, reibi, & docet Oldrad. d. conf. 203. & de
Rota decis. 187. nota quod tenens, in antiqu. sub
tit. de præben. decis. 38.

Vnde vide episcopi dispensationem Forma dis-
plic conceptam, Ioannes &c. Petro. &c. non pensare epi-
tenearis ad diaconatus vel sacerdotii or-
scopi. dines promoueri hinc ad septennum,
dummodo illo tempore durante, in ali-
quavniuersitate approbata resideas, & li-
terarum studio infinitas, & intra annum ad
subdiaconatus ordinem promotus fueris,
tecum de gratia speciali dispensesamus: pro-
uicio quod tua eccllesia nullum in spiritua-
libus & temporalibus patiatur detrimen-
tum. A. & un. &c. Dicitur, Resideas, & stu-
dio infinitas, quia non sufficit in studio esse,
nisi quis studeat. l. si quis autem, & ibi. Alex.
ff. de acqir. possess. gl. in preceinio 6. lib. Bartol. in l.
si quis Tino. ff. ex quib. caus. nat. Dixi in scho-
laisticu priuileg. 29. & seq. art. 31. & seq. vbi multa
scriptis de hac schola, scilicet corum residentia, & quan-
do excusenur.

44 Ethicæ communis opinio & vera, te-
ste Aufr. in dec. Tholos. q. 471. ride Aegid. Bella-
dec. 15. & vtrum, & dec. 735. si imperans, & Rom.
conf. 35. quo ad primum, in 3. q. & si possidens
istam ecclesiæ parochialem moriatur
victima die anni, vacabit beneficium per
mortem illius, cum adhuc non sit priuatus. d. c. commissa. Paul. Paris. conf. 10. super hoc
in fin. vol. 4.

45 Notandum est, quod postquam an. Promoti-
enus iste computatur à die pacifica posse-
ri in Francia adeptæ: & in hoc regno pacificam ciaretetur
possessionem quis non dicitur habere an-
quis in se-
te annum, ob id post annum pacifica pos-
sessor alterum habet annum ad promo-
uendū, ne si promoueretur in primo an-
no pacifica posse in fine anni ei beneficium e-
uinceretur, si et presbyter sine beneficio,
& mendicare cogeretur in opprobrium
totius cleri. c. diaconi. 5. in 93. distin. quod ne
contingeret, iura prouiderunt, ne quis or-
dinaretur sine beneficio, vel patrimonio,
capitul. postulati, & rescrip. capitul. episcop.

Episcopus, & capitulo cum secundum de prebent.

45 Et si episcopus seu ille istum non habere beneficium, haud quamquam eum promouisset: ideo quia irrita non potest esse de iure novo ordinatio d. c. cum secundum. melius erit, quod non promoueat, quam si postea nudus remaneret. Ita declarauit Senatus Paris. in camera (vt dicunt) Domanii, anno 1447. in mense Februario, pro magistro Petro de la Berniere, contra Chaffin. Relatore Do. Sanucie-
rio Consiliario eiusdem curiae: per quod declarantur iura canonica, maximè d. ca-
commissaria, vbi glo. valde titubat. quamob-
rem nota istam declarationem apprimè
utilem, & hodie communem in dicta cu-
ria.

*Iustum im-
pedimen-
tum excu-
sat non
promotum.*

47 Nonò limitatur cum iusto impedi-
mento detentus non potuit promoueri:
c. commissa, & in clene in agro. §. ceterum, de
statu monach. glo. in verb. priuatu, cap. licet ca-
non. vt pote fivaletudine aduersa, vel alio
iusto impedimentoo quis affectus fuerit,
non erit priuatus: & sufficit isti valetudi-
nem hanc probare, licet speciem infirmitati-
tis non probauerit: vi Dom. de Rota asse-
runt in decisi. Faſtol. causa n. & quod dicatur
iustum impedimentum, scripti in gloss. im-
pedimento. §. i. de col. in Concordia. & in tract. de
exon. in ord. Reg. in 3. tomo. commenta.

*Impedi-
mentum
in fine an-
ni eueniens
an excu-
sat.*

48 Et an sufficiat probare impedimen-
tum, si in fine anni superuenierit, Aegid.
Bellamera decisi. 83. super hoc negatiuē con-
cludit, si non poterat intra illud tempus
promoueri: Sed contrarium dicerem:
nam poterit illud beneficium resignare,
vel permittare, seu dispensationem habe-
re de non promouendo id temporis vel
breue impetrare, vt vno die promoue-
tur: ideo impedimentum etiam in fine an-
ni superueniens excusat à non promo-
uendo: & finito impedimento secundum
eum annus dabitur integer, vel tantum
saltem temporis, quantum restabat tem-
pore impedimenti, per no. in cap. cum ex eo,
de elect. in 6. & per c. si electio. de elect. ibidem.
cle. vna de in integr. ref.

49 Ideo priuquam amoueatur posse-
fio, debet citari possessor, vt cognoscatur,

an fuit iusto, seu legitimo detentus im-
pedimento. c. licet. 2. de preb. in 6. gloss. in cap.
commissa, de elect. ibidem: & hæc est commu-
nis opinio doct. ibi: & debet citari princi-
palis & non procurator ut dicunt Do. Ro-
ta, decisi. 750. secundum, in antiqu. sub titulo de son-
tor. & re iudica. dec. 22. & opus est quod cita-
tio ad istam declarationem faciendam
perueniat ad notitiam possessoris: vt fir-
mant Dom. de Rota. decisi. 771. dic quod si appo-
natur, in antiqu. sub tit. de avo & contu. decisi. 21.
& Aegid. Bella. decisi. 176. auditor.

50 Hoc de poftannum in Francia conse-
prunt ordinarii, & facta ab illis collatione Francie
vel prouisione à Papa, impetrantur literæ in prouis-
in causa nouitatis directæ iudici Regio, per nos
coram quo impetrans dicit se canonice promoti-
beneficium asseditum, & esse in possesso ne alio
beneficii, quod vacauit per non pro-
motionem talis, &c. nisi impedimentum
prober aduersarius vel promotionem, aut
dispensationem, adjudicabitur impetranti
possessio, saltem per recrenditiam: & sic
seruator in forensi iudicio.

51 Sed ante adiudicationem uno finito
termino, dari poterit aliis ad probandum
dictum impedimentum, quia de graui agi-
tur prauidicio: vt decidit Aegid. decisi. 177.
in casu. & vide eum decisi. 180. si priuatus &
ista causa regetur legibus & statutis illius
curiae coram qua agitur: vt not. in cap. 1. de
pons.

52 Decimò si pater vel patruus, vel ali. Nescio
us retinuerit bullas sui filii, vel nepotis, se habet
aut alterius, non procedet priuatio: nam curiam in
in hoc casu cum filius, vel alius ignoret se princeps
curatum esse, non currat ei tempus, nec pernos
priuatur nisi adie quo scit, cum dicatur id proman-
iustum esse impedimentum secundum nem.
Dom. inc. commissa. Ioa. de Selua. in tract. de be-
nef. in 3. parte. que 3. in s. quia non est neglig-
entia, vbi non est scientia. c. 2. & c. quia, de
conce. preb.

53 Sed peccat is, qui sic retinet bullas &
non facit certiorum eum, cui beneficium
acquisiuit: nam quilibet acquirere potest
alteri, sed non acquisitus priuare sine facto
domini. l. id quod nostrum est. ff. de regul.
iuria.

54 Sed

54 Sed in hoc fraus esse posset: quia pater semper posset retinere bullas filii sui, & sic quilibet posset excusari: & hic pater rapax deuoraret bona ecclesiæ & sic spoliarentur beneficia & bonis, & seruitio. Ideo dicrem fauore ecclesiæ quod hinc non promotus, est priuatus, & imputetur ei, qui acquisiuit illi pueri beneficiū, nec pro eo non impetravit dispensationem, vel tempore debito eum promoueri non curauit: nam summa ratio est, quæ facit pro ecclesia, l. sine persone, ff. de relig. alioqui quilibet excusaret se, dicens se ignorasse habere curatam beneficium: & nunquam daretur vacatio per non promotionem: quod esset valde absurdum, & puto quod si Papa hodie interrogaretur sic statueret.

55 Undecimū minor dispensatus ad obtinendum parochiale, non tenebitur promoueri intra annum, nec priuatus erit ex defectu promotionis, per text. iuncta gloss. in ca. quia in tantum de p̄ebend. vbi P̄anorm. dicit quod minor dispensatus ad ecclesiam parochialem, censetur dispensatus de non promouendo, quod est accessoriū. Idem tener Felin. in ca. postul. sibi, de rescrip. & Iōan. de Selua. in tract. de benef. in parte. q. 52. Et superius scripsi inter dispositiones effectus.

56 Sed in decimo octavo anno ad subdiaconatum, in vigesimo ad diaconatum promotus fuerit, vacabit beneficium per non promotionem, teste Anchurano conf. 293. vñtra alia.

57 Contrarium tamen fuit iudicatum Burdeg. ut refert Boer. in decis. Burdeg. quest. no. quidam, in fine, quia cap. licet canon, est odiosum, & sic nequaquam extendendum: & quia loquitur quando non fuit promotus ad sacerdotium, ideo non intelligetur in aliis ordinibus.

58 Alioqui dictum cap. extenderemus, contra gloss. in ca. fin. de sure patro. & alia iura voluntaria priuationem non extendi ad alios causas: per §. fin. autem, ibi, non est qualibet lex tale quid dicens in authen. de non eligend. secundò nub. collation prima. & hæc vltima sententia videtur magis equa: quia hic po-

terit promoueri ad omnes ordines in 25° anno, & ita satisfacere illi text. qui tantum requirit promotionem ad sacerdotium, non ad diaconatum, vel subdiaconatum.

59 Si tamen fuerit cum aliquo dispensatum, ne ad aliquem ex sacris teneatur promoueri, &c. non tenebitur promoueri in hoc tempore præstituto à iure: alioquin nihil prodesset ei dispensatio: vt supra dixi.

60 Duodecimo non procedit etiam in Curatam ecclesia curata non parochiali, per d. ca. li. ecclesiastis ceteri canon & abundescritpi differentiam in formam mandat gl. cum cura, & seq. in Concor. quia chialem istud c. licet canon: loquitur tantum in habens pro ecclesia parochiali, & est correctorium moueri nō iuris: quamobrem odiosum, ac restrin- teneatur ingendum. c. statutum, de elect. lib. 6.

61 Decimotertiō limitatur in ædicula, Capellani- seu Capellania, etiam ex fundatione re- am obti- quirente sacerdotium, quæ à Papa fuit a- nens intra licui collata cum dispensatione: vt nisi annum prævia monitione priuari non possit ali- promoueri quis ex solo defectu promotionis intra non tene- annum: nam c. licet canon, loquitur de ec- tur.

clesia parochiali, ergo non habebit locū in alio beneficio. Ideo tenet gl. in verb. resi- dentiae. §. ordinat de col. in prag. obid maxime, quod fit poenale & priuans: quamobrem non erit ad alios causas trahendum. Si de- cididunt do. de Rota. decis. 520. nota quod te- nens Capellianam in antiqu. sub tit. de penis. de- cis. 3. Et Röm. cons. 325. quo ad primum, vñ- dieit etiam eo casu nullam esse collatio- nem ordinarii factam non sacerdoti.

62 Tamen si in fundatione diceretur expressè, quod si Capellanus non fuerit intra annum promotus, esset priuatus, vel quod habeat locum c. licet canon, tunc in vim statuti hoc cap. seruabitur: vt decidit Staphil. in tract. de literis gracie, rubr. de variis mod. rac. vers. intelligo tamen. & alle. decis. Ro- te 180. nota quod vñbi, in antiqu. sub titul. de rescri- decis. 63. quo loco nulla eius mentio habe- tur: sed vide quæ dixi supra in s. amplia. Et Boer. q. 223. in decis. Burdeg. & sic possunt conciliari, vt non priuetur obtinens ædicula- lam requirentem promotionem: nisi ex- presse statutis illius ecclesiæ id cautuare fuerit, & dictū de hac poena: vt supra scripsi.

53 Deci-

Minor non
promotus
ad subdia-
conatum
& diaco-
natuum suo
tempore
non priu-
atis.

Commissa 63 Decimoquarto non procedit si duo
cura non vel plures praeficiantur ad ecclesiam par-
rochiale, & neutri eorum sit commissa
quis non cura: tunc licet uterque confessiones au-
diat, baptiset, & alia quae ad curam spectat
Si non sit faciat: tamen in eis non habebit locum d.
e. licet canon: quia sicut una sponsa duos
non potest, aut plures habere sponsos. c. i.
de sponsa durum sic nec ecclesia duos cu-
ratos c. cu nō igures de prob.

64 Et quemadmodum in unaquaque
ecclesia presbyterus esse debet, ita
plaecclie, quae sponsa, vel vxor eius di-
citur non potest inter plures presbyteros
dui, sed unum duxat habebit sacer-
dotem: qui eam sincerè, & calte regat. cap.
sic in rna 21. q. 2. sic consuluit Oldrad. conf. 67.
que s. tali. alias in una ecclesia duo essent
capita: quod est monstrum. cap. quis ap-
plicet de offic. ordinari. Stephil. in tracta. de li-
teris gracie ubique de qualitate. & sicut bene-
ficiis requiritur tertium.

65 Vnde si collegium committat curam
duobus, neuter curam habebit, sed tantu
curæ exercitium: & cura penes collegium
erit, & non apud singulos, & irrefragabili, &
excessus de offic. ord. arg. l. in cantum, §. viiuersi-
tatis, de rerum diuis.

Curam quando quis dicatur 66 Siverò collegium committat vnum
ad tempus, etiam ille non erit curatus, sed
vicarius temporalis, apud quem non erit
cura, per not. inc. cum ex eo, de elec. & in 6. glo. in
extra uag. Exe. rabilis 10. 22.

67 Verius si committeret vnum, quem
non posset delittare, & is ab episcopo
suscipiet literas regiminis: tunc ille ha-
beret curam, & intra annum teneretur
promoueri, iusta deu. vna de off. vicar. &
In p. inc. sc. cum non ignor. de prob.

68 Et teneretur collegium eligere vnum,
cui animarum cura assignetur de consue-
tudine: & ille reddet administrationis, &
venerationis rationem: ut dicitur in Euange-
lio. Redderationem villicationis.

69 Non tamen negatur quin plures cle-
reci, si ecclesia patientur facultates, pos-
san in rna sunt esse in una ecclesia: illud. 7. q. 1. sed non
ecclesia es tanquam curati: quianò possunt esse duo
se possumi. capita in uno corpore, quasi monstrum. c.

puoniam. de off. ord. hoc etiam probat Stephil. in
tract. de literis grati. e. rubr. de qualit. & statu.
hens. vers. requiritur tertium, nisi factæ es-
sent duæ parochiæ, & partita cura de pa-
pæ autoritate.

70 Decimoquinto limitatur, cum non Parochiæ
apparet ecclesiam esse parochiale: lenge
hinc de his quæ non sunt, & non appa-
pontant, idem est iudicium. l. duo sunt Titi. f. bar.
de cestam. rur. vnde si parochialis ecclesia
per quadraginta annos fuerit possessa
tanquam uita alteri, presumetur quod
non fuerit curata: & ille qui sic eam pos-
sideret, non priuatur per non promotionem:
quia prius oportet probare illam qualita-
tem, videlicet eam esse parochiale. l. non
ignor. C. qui accusare non possunt. Sic consuluit
Oldr. conf. 296. de iure.

71 Decimosexto si impetraverit eccl. Neg-
oian parochiale, dicens possidorem promoti
ultra annum eam detinuisse, nec dum fu- nō prohi-
bitum, sufficit quod probem eū
tantundem illam detinuisse, licet non
probem negativam illam, quod non fue-
rit promotus: quippe debet ipse possessor
probare se esse promotum: negotiis enim
non potest probare. l. actor. C. de prob. ca. quo-
xian, illo iii. decidi. Egid. Bell. amera, decisi. 45.
si impetravit, qui allegat cap. ex parte, de re-
scrips.

72 Decimoseptimo si quis non fuerit Promotus
intra annum promotus, statim priuatus post modum
est beneficio. d. c. licet canon. ob id quamvis non possit
postea fuerit promotus, non potest illud parochie
beneficium retinere sine noua collatione, lenge
imò semper impetrari potest, vt vacans, sicut re-
dol. in c. cu nō venerabilis. de excep. ideo qui uert.
sent se non esse promotum, debet hoc
Papæ narrare, & petere sibi de novo con-
ferri, alioqui recipiendo fructus furtum
committit, utpote ex re non sua fructus
recipiens, & dol. in ca. si. deresur. in 6.

73 Sed vix obtinere poterit nouam col-
lationem sine compositione fructuum,
nec potest hic iuvari decreto, de pacificis
possessoribus, quanto cunque tempore
possederit, cuin absque titulo possideat: &
decreatum requirit verum, aut coloratum
titulum:

titulum, ut abunde scripti in tract. de pacific. posse f. in prima limita.

Pofidit eccl. 74 Decimo octauo ecclesiæ fundata ad dñm quā communitatem subditorum longè com- fatur sum morantium, licet parochianos habeant, reatu, nō non sunt tamen parochiales ecclesiæ, vi- fatur priua delicat ad hoc, ut eas obtinens nisi promotus fuerit intra annum priuatus sit illis, fatur in per d. c. lices canon, quia simplex est benefi- manum ciuum, & cauſa succursus factum, ideo in promotus hac patria succursum vocant. de quibus De- tuis in c. exp. partes de ref. allegat panor. in ca. recolentes. in f. de statu monach.

75 Item qui istum habet succursum, audire potest iura ciuitatis, si presbyter non fit, licet parochiam obtinens ecclesiæ matricem non posset ea audire. c. f. ne cleric vel monach. iunctio. c. i. illo tu. in 6.

76 Pratera per adoptionem istius ec- cleſiæ & succurſus non vacat primum be- neficium curatū, si quidem iſta benefi- cia compatibilia videntur, teste Lappo alleg. no. testator in f. atiā incipit Philippus, in f. vi- de que ſcripsi ſupra in tit. de ereditio. in paroch. & iſta pendere dicitur ab altera principa- li: rr docet Archi. in f. ſun. 21. q. 1.

Lite davan- tem per re- ſcriptum ſi ne- neutrari be- neficiū, quadro pro- ſequitur quis poſſit impetrare.

77 Decimonon si post annum quis im- petraverit beneficium non promoti, de- dum lite cum eo durante, ipſe illud impe- trauerit per reſcriptum ſi neutrari, vel ſi nulli, dicunt aliqui non valere hanc vlti- mal impetrationem: nam cum neutrari ius competere afferit, ergo nec ſibi malè igi- tur ipſe recipit fructus, & perperam litigat super dicto beneficio, videturque in- habilis.

78 Sed respond. valere: quia dum dicit ius non competere, intelligi debet de ter- tio, non de ipſo impetrante: & ſi conditio- naliter dixerit, ſi neutrari ius competit, quod petit ſibi prouideri, adhuc etiam hoc fieri poterit: & valebit etiam nouissima imprecatio per ea qua ſuperius abunde ſcripsi in tract. ſi neutrari.

79 Vigefimo ſi Papa mandat conſer- Tatio beneficium vacans per non promo- tionem Sempronii, hoc ipſo censetur de- clarare Sempronium priuatum eſſe illo beneficio: nec requiritur alia declaratio: rr

confutat Anc h. conf. 293. vltra alia refert Phi- lippus Probus in additio. ad Ioan. Monach. in ca. volentes de priuileg. libr. 6.

80 Et licet de iure in casibus ipſo iure priuantibus requiratur ſententia declaratoria: rr in c. cum ſecundum de h. cret. in 6. ta- men in hoc regno ſine declaratione impe- tratur beneficium, & demum agitur po- ſſessorio: ut ſupra dictum fuit.

[Vigefimo non priuatur is, qui non potest promoueri, vt poteſi quis ho- micidium commiferit, cui eſt prohibitum à iure, non celebret & ne promoueat. ca- tuac. queris de acta. & c. Henricus. de cleric. pu- gnum. in duel. Bonifac. in cleane in agro. §. cete- rum. in f. de statu monach. Quid ſi hi homici- da rehabilitatus fuerit, non tamen ad omnia, ſed circa altaris ministerium, anfi non promoueat, ſit priuatus? quod vi- detur, quia refutatio concedit quod ade- mit priuatio. c. quod ſi minor. §. refutatio. ff. de minor. l. 3. §. ſi in metallum demuner. & honor.

Contrarium putarem: quia gratia non inducit necessitatem. l. ſe. ff. de offi. procon- ful. nempe ſi concedatur minori, ut poſit ante tempus promoueri, ſi non promoue- atur, non eſt priuatus, quia potest, non in- ductus necessitatem. l. Gallus. ibi Bart. ff. de li- ber. & poſth. & non quicquid potestati iudi- cis permittitur, ſubicitur eius necessitati l. non quicquid ff. de ind. l. i. C. quomodo. & quan- iudex. & quod ad gratiam indultum eſt, nō inducit necessitatem. l. legata. ff. de leg. i. lmo. in l. talem. in f. ff. de h. cred. iſt. quod eſt ve- rum ſi non fuerit ad omnia reſtitutus, ali- as contra. per d. l. 3, quia eo caſu res ad pri- main redit naturam. l. ſi vnuſ. §. pactus. ff. de pac.]

81 Ultimò ei qui priuatus eſt per non promotionem, non potest iterum benefi- cium illud conſerri, ne priuatio reddatur eluforia, & ſit verbis lex imposta, & non rebus. c. commiffa de elect. in 6. cle. ne in agro. §. de- ceterum de statu monach.

82 Quod eſt verum ab ordinario, ſed à Papa poterit eidem conſerri, facta priuati- onis illius mentione, quia eſt ſupra ius. ea. proposuit. de concess. pre. nec tenetur iure. c. i. de confit. in 6. c. nemo. cum gloſ. de elect. lib. 6.

Priuato an- posſit iterū beneficium conſerri.

83. Priuato quoq; propter delictum conferri potest beneficium à Papa, facta priuationis illius mentione. c. ad aures, vbi Panorm. in fin. de poni. & doct. in c. cum inter. de renunc. alias non valeret prouisio. l. si aliquid. C. de f. s. c. p. or. li. 10. vid. Fel. in ca. fraterni. de heret. & quamuis his in casibus priuatius non sit nō promotus intra annum: tamen si cessante impedimento non promotus fuerit & tenerit beneficium etiam simplex in conscientia tenetur ad restituitionem fructuum: quia non seruit beneficio: & alius promoueretur, & seruiret. cap. f. d. e. r. script. m. 6. alioqui nulli essent prebyteri, nūi obtinerent ecclesias parochiales: & in fundatione verisimile est, quod fundatores hoc voluerint: nec intentio eorum fuit dare cuidam non sacerdoti, & qui sacerdotio non fungeretur: vi. alibi dixi.

84. Alia multa possem hic congerere, quæ forte lectorum deterrent ab horum lectione: ideo cum his finem dicendi faciam, gratias Deo optimo maximo agens immenas.

Dispensatio de non residendo.

Moneribe. beneficarius presbiteri presbiteri fideat. C Onseruantur nobis etiam beneficia per dispensationem non residendo, potest enim ordinarius monere beneficiarium non residentem, ut residat, qui, nūi monitoribus obtemperet, priuari poterit. c. ex iue. & seqn. de clericis non residentibus nisi per dispensationem libi prouideat. Siquidem Deus opt. max. elegit libi tribum Leui, vt ipsi seruaret, in axine circa aram Domi, cui beneficia id est decimas, & alia bona spiritualia dedit, Numer. 18. & scripti in tract. de decimis q. r. Bona vero temporalia idem dominus temporalibus viris, id est laicis, & aliis tribubus assignauit.

Beneficia pro spiri- tuali seruitio. 2. Et sic pro seruitio spirituali institutum est beneficium. c. f. d. e. r. script. m. 6. c. concessio. i. 2. qu. 2. gl. in c. si. de offici. r. i. car. ca. fin. n. q. 2. & pro rto sunt in temporali seruitio constituta sunt feuda. futura, seu c. uno de forma, si delit. & initiu. seq ibidem, needa pro tem non officiale temporalia. l. penul. c. de testa. milit. porali. l. pen. de domesticis & protec. lib. 12. & nullus

per substitutum seruire potest. l. null. 13 qui nexu. C. de decurio. 10. sic est in stylo parl. libr. 2. rub. de residentibus officia. regio. & superius dixi in part. titu. quare instituta sunt beneficia.

3. Vnde sequitur prelatos maximè tene. Prelati residerere, ut docet Hieron. in Leuitico, his xim verbis. Si quis vult pontifex esse, non tam vocabulo quam in merito imitetur Moysem, ut imitetur & Aaron: quid enim dicitur de eis: quod non discedunt de tabernaculo domini: Erat ergo Moyses indesinenter in tabernaculo domini. Quid autem ei opus erat, ut aut à Deo aliud discederet, aut ipse populum doceret?

4. Hæc duo sunt Pontificis opera, ut à Officiis Deo discat legendo scripturas diuinæ, & prelates sapienter meditando, aut populum doceat. sed illa doceat, quæ à Deo ipse didicerit, ut dicitur, non ex proprio corde, vel humano sensu, sed quæ spiritus sanctus docet. Est & aliud opus, quod facit Moyses, ad bella non vadit, non pugnat contra inimicos, sed quid facit? orat, & donec orat vincit populus eius: si relaxauerit, & dimiserit manus, populus eius vincitur, & fugatur. Oret ergo sacerdos ecclesia indesinenter, ut vincat populus, qui sub ipso est, hostes invisibilis, qui sunt demones impugnantes eos, qui volunt pie vivere in Christo. cap. f. 36. distinct.

5. Sed quidam ex nostris prelatis terrue. Episcoporum runt nos, qui in vita populum ipsis commissum non visunt, nec quidem intruant. Quid ergo faciunt? curas lecularium principium, & aliorum, cum terreni sint, afflunt, contra statuta concilij Carthag. quo debet sic fuit statutum. Episcopus nullam rei familiaris curam ad se reuocet, sed electioni orationi, & verbo prædicationis tantummodo vacet. cap. Episcopus. 2. in 88. dist. vbi etiam dicitur, Episcopus aut sacerdos nequam saceruli curas assument, finaliter denunciantur: alii curias sequuntur.

6. Sed audi quid scribat Ambrosius. Ad palatium Imperatoris irem libenter, si hoc congrueret sacerdotis officio. c. conuenior. 2. q. 8. Sed vñ illis mundo deditis, quia dominus eorum infernus erit, nisi resplicant.

7. Te